

REGELS EN RICHTLIJNEN EXAMENCOMMISSIE FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID

Geldig vanaf 1 september 2026

Inhoud

1. Toepassingsgebied
2. Algemeen
3. Samenstelling van de examencommissie
4. Taken van de examencommissie
5. Werkwijze van de examencommissie
6. Vragen en opgaven, stof en duur van de tentamens
7. Tentamen in een andere vorm dan voorgeschreven in de OER
8. Mondeling tentamen
9. Wijze van afronding en vaststelling van het cijfer
10. Inzage en nabespreking
11. Orde tijdens de afname van schriftelijke examenonderdelen
12. Afstuderen
13. Vrij programma
14. Judicia
15. Getuigschrift en verklaring
16. Vrijstelling onderwijsseenheden
17. Vervangende opdracht en vrijstelling van praktische oefening/ werkgroepbijeenkomsten
18. Fraude bij examens en tentamens
19. Procedure en Maatregelen
20. Onregelmatigheden
21. Bewaartermijnen
22. Jaarverslag
23. Wijzigingen van deze regels en richtlijnen
24. Niet-voorzien gevallen/ hardheidsclausule
25. Inwerkingtreding

Bijlage 1: Huishoudelijk reglement examencommissie

Bijlage 2: Tentamenregeling VU

1. Toepassingsgebied

De regels, zoals bedoeld in artikel 7.12b, derde lid WHW, worden vastgesteld door de examencommissie en worden aangeduid als Regels en Richtlijnen examencommissie. Deze Regels en Richtlijnen zijn van toepassing op de tentamens en examens in de bachelor- en master-opleidingen van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid waarvoor de examencommissie is ingesteld.

Deze regeling is van toepassing op iedereen die de opleiding in dit studiejaar volgt, ongeacht het moment waarop diegene de opleiding is begonnen.

2. Algemeen

1. De begrippen die in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) worden gebruikt, zijn ook van toepassing op deze regeling. De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.
2. In het geval een bepaling in deze regeling in strijd is met een bepaling uit de voor de betreffende opleiding geldende OER, geldt de bepaling uit de OER.

3. Samenstelling van de examencommissie

1. De samenstelling van de examencommissie is vastgelegd in het faculteitsreglement. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan één van de opleidingen waarvoor deze Regels en Richtlijnen zijn bedoeld. Ten minste één lid is afkomstig van buiten de opleiding(en). Leden van het College van Bestuur of personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling kunnen geen deel uitmaken van de examencommissie.
2. De leden van de examencommissie worden benoemd door het faculteitsbestuur.
3. Alvorens een lid wordt benoemd, hoort het faculteitsbestuur de examencommissie over de voorgenomen benoeming.
4. Een lid van de examencommissie wordt voor drie jaar benoemd en kan worden herbenoemd.
5. Het faculteitsbestuur benoemt een voorzitter, niet zijnde het externe lid. De voorzitter is belast met de dagelijkse gang van zaken van de examencommissie. De voorzitter wijst een ander lid aan om de voorzitter te vervangen bij afwezigheid.
6. Het faculteitsbestuur draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie wordt gewaarborgd.

4. Taken examencommissie

De taken van de examencommissie zijn geregeld in de wet. Hiertoe behoort in elk geval het vaststellen van regels over de uitvoering van de taken en bevoegdheden en het nemen van maatregelen met betrekking tot:

- a. het op objectieve en deskundige wijze vaststellen of een student voldoet aan de voorwaarden die de OER stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad;
- b. het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens;

- c. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de OER om de uitslag van de tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen;
- d. het verlenen van vrijstellingen voor het afleggen van een of meer tentamens;
- e. het verlengen van de beperkte geldigheidsduur van een tentamen of vrijstelling, als een student daarom gemotiveerd verzoekt. De examencommissie kan besluiten verlenging van de geldigheid slechts toe te staan nadat de verzoeker een aanvullend tentamen van de desbetreffende stof met goed gevolg heeft afgelegd;
- f. het in bijzondere gevallen bepalen dat van de in de Studiegids vastgestelde toetsvorm kan worden afgeweken;
- g. het een student geheel of gedeeltelijk vrijstellen van een aanwezigheidsverplichting bij een aantoonbaar zwaarwegende, chronische of langdurige belemmering bij de student met het oog op de toelating tot het afleggen van het tentamen;
- h. het treffen van maatregelen in geval van fraude;
- i. het aanwijzen van examinatoren voor het afnemen van tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan;
- j. het uitreiken van het getuigschrift, met daaraan toegevoegd het diplomasupplement, ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd;
- k. het verlenen van toestemming aan een student om een vrij onderwijsprogramma te volgen, waarvan het examen leidt tot het verkrijgen van een graad;
- l. het uitreiken van een verklaring van behaalde tentamens aan degene die meer dan één tentamen met goed gevolg heeft afgelegd maar aan wie niet een getuigschrift kan worden uitgereikt;
- m. het verlenen van uitstel van afstuderen;
- n. het jaarlijks opstellen van een verslag van haar werkzaamheden.

5. Werkwijze van de examencommissie

1. De examencommissie vergadert in de regel één keer per week of wanneer de voorzitter dit nodig vindt. De vergadering is niet openbaar.
2. Het faculteitsbestuur kan een ambtelijk secretaris aan de examencommissie toevoegen.
3. Bij een verzoek of klacht waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, geschiedt behandeling buiten aanwezigheid van het betrokken lid.
4. Een verzoek of klacht is in ieder geval voorzien van een motivering van het verzoek of omschrijving van de klacht. Een verzoek moet compleet zijn en alle nodige informatie bevatten.
5. De examencommissie neemt een beslissing uiterlijk binnen 30 werkdagen na ontvangst van een klacht of een verzoekschrift. De examencommissie kan de beslissing verdagen en doet hiervan schriftelijk mededeling aan belanghebbenden.
6. Studenten die elders een vak volgt in het kader van hun opleiding, wenden zich tot de examencommissie van de opleiding waartoe dat vak hoort, in het geval ze om een extra tentamengelegenheid verzoeken.
7. De examencommissie van de opleiding waartoe het vak hoort dat wordt gevolgd door een student die elders een opleiding volgt, onderzoekt een vermoeden van fraude door de student. Van de bevindingen wordt de examencommissie van de opleiding die de student

volgt, op de hoogte gesteld. Deze laatste examencommissie bepaalt of, en welke maatregel aan de student wordt opgelegd, als sprake is van fraude.

8. Als de betrokken examencommissies beide bevoegd zijn met betrekking tot de onderwerpen, genoemd in de leden 6 en 7, bepalen de examencommissies in gezamenlijk overleg welk besluit wordt genomen.
9. Voor zover de besluitvorming van de examencommissie een belangenafweging vergt, wordt onder meer rekening gehouden met de volgende belangen:
 - a. kwaliteitseisen: het borgen van de kwaliteit van tentamens of examens;
 - b. doelmatigheidseisen: de examencommissie streeft ernaar ernstige studievertraging voor studenten, alsmede een (te) grote extra werkbelasting voor docenten of de opleiding te voorkomen. Bij de beoordeling wordt meegenomen dat de inspanningen voor de opleiding niet buitenproportioneel zijn;
 - c. bijzondere omstandigheden: de examencommissie houdt rekening met de belangen van studenten die door bijzondere omstandigheden buiten hun schuld studievertraging hebben opgelopen.
10. De student kan beroep aantekenen tegen de beslissing van de examencommissie bij het College van Beroep voor de Examens binnen zes weken na bekendmaking van de beslissing.

6. Vragen en opgaven, stof en duur van de tentamens

1. De vragen en opgaven van het tentamen gaan de tevoren bekendgemaakte tentamenstof niet te buiten. Deze tentamenstof wordt voor de aanvang van het onderwijs dat op het tentamen voorbereidt, in hoofdzaak bekendgemaakt. Uiterlijk een maand voor het afnemen van het tentamen wordt de precieze omvang van de stof definitief bekend gemaakt.
2. Ingeval van een hertentamen in een volgend studiejaar legt de student het hertentamen af over de stof die voor dat volgende studiejaar is vastgesteld, tenzij de examencommissie op verzoek van de examinerator anders bepaalt.
3. De duur van elk tentamen is zodanig dat de student redelijkerwijs voldoende tijd heeft om de vragen te beantwoorden.

7. Tentamen in een andere vorm dan voorgeschreven in de OER

1. De examencommissie kan op verzoek van een examinerator bepalen dat het tentamen in een andere vorm dan in de studiegids is bepaald, wordt afgenomen.
2. Op verzoek van de student kan de examencommissie toestaan dat een tentamen in een andere vorm dan in de studiegids is bepaald, wordt afgenomen. Nadere regels hieromtrent zijn: 1. student toont aan dat bijzondere omstandigheden het afleggen van het tentamen op reguliere wijze een onevenredige belasting voor de student is en 2. dat de student voldoet aan eventueel geldende aanwezigheidsverplichtingen van de onderwijseenheid en mag op grond daarvan deelnemen aan het tentamen.
3. De examencommissie kan aan de student de gelegenheid geven om een tentamen af te leggen buiten het rooster wanneer bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven, mits student voldoet aan eventueel geldende aanwezigheidsverplichtingen van de onderwijseenheid en op grond daarvan mag deelnemen aan het tentamen.
Bij een tentamen buiten het vastgestelde rooster bepaalt de examinerator de tentamenvorm.

4. Op basis van artikel 3.5 lid 4 van de OER kan de examencommissie aan de student een extra gelegenheid geven om een tentamen af te leggen, in welk geval de examinerator de tentamenvorm bepaalt. Per collegejaar kan een student voor een opleiding één keer een extra tentamengelegenheid toegewezen krijgen op basis van artikel 3.5 lid 4 van de OER.

8. Mondeling tentamen

1. Mondeling wordt niet meer dan één student tegelijk getentamineerd, tenzij in de Studiegids voor de desbetreffende onderwijseenheid door de examinerator anders is bepaald.
2. De examencommissie of de examinerator kan in een bijzonder geval bepalen dat een mondeling tentamen niet openbaar is.
3. Een student kan een gemotiveerd verzoek indienen bij de examencommissie om af te wijken van het openbare karakter van de zitting. De examencommissie weegt het belang van de student tegen het belang van de openbare zitting af.
4. Bij het afnemen van een mondeling tentamen is een tweede docent aanwezig.

9. Wijze van afronding en vaststelling van het eindcijfer

1. Bij het vaststellen van het eindcijfer geldt voor de afronding van het gewogen gemiddelde van deelresultaten dat er afkapping plaatsvindt na 2 decimalen, waarna de volgende tabel geldt:

Vanaf	Tot	Cijfer
1.00	1.24	1.0
1.25	1.74	1.5
1.75	2.24	2.0
2.25	2.74	2.5
2.75	3.24	3.0
3.25	3.74	3.5
3.75	4.24	4.0
4.25	4.74	4.5
4.75	5.49	5.0
5.50	6.24	6.0
6.25	6.74	6.5
6.75	7.24	7.0
7.25	7.74	7.5
7.75	8.24	8.0
8.25	8.74	8.5
8.75	9.24	9.0
9.25	9.74	9.5
9.75	10.0	10

2. De examinerator beoordeelt het examenonderdeel binnen de in artikel 3.4 lid 1 van de OER vastgestelde termijn. Bij overmacht kan de examinerator de examencommissie verzoeken deze termijn te verlengen.
3. Men is voor een examenonderdeel geslaagd, als het onderdeel met ten minste een zes is gewaardeerd.

4. De beoordeling van examenonderdelen geschiedt aan de hand van tevoren zoveel mogelijk vastgelegde en eventueel naar aanleiding van de correctie van het onderdeel bijgestelde normen.
5. In geval van aperte onjuistheden in de registratie van het eindcijfer die direct na publicatie ervan aan het licht komen, beslist de examencommissie.
6. Een docent beoordeelt uitsluitend scripties waarvan de docent vooraf het onderwerp heeft goedgekeurd, en over de begeleiding afspraken met de student zijn gemaakt.
7. Als een student heeft deelgenomen aan een examenonderdeel, maar het werk niet ter beoordeling heeft ingeleverd, wordt voor het examenonderdeel het cijfer 1 toegekend.

10. Inzage

1. Er wordt een inzagemoment zoals bedoeld in artikel 3 lid 9, OER aangeboden; de examinerator bepaalt de wijze en het tijdstip.
2. Indien studenten aantoonbaar buiten hun schuld verhinderd waren kennis te nemen van het beoordeelde werk op het daarvoor aangewezen tijdstip, wordt een alternatieve mogelijkheid tot inzage geboden.
3. De student moet uit de wijze van beoordeling kunnen nagaan hoe de uitslag van het examenonderdeel tot stand is gekomen.
4. Indien een student beroep heeft aangetekend tegen de wijze waarop de beoordeling van het werk van de student tot stand is gekomen, wordt aan de student op verzoek een kopie van het beoordeelde werk verstrekt.

11. Orde tijdens de afname van schriftelijke examenonderdelen

1. De student is verplicht bij deelname aan een tentamen geldig ingeschreven te staan en zich te identificeren conform hetgeen is bepaald in de Tentamenregeling VU (bijlage 2).
 - a. De student die de bewijsstukken, bedoeld in het eerste lid, niet kan tonen, kan worden uitgesloten van het tentamen, of het tentamen dat de student heeft ingeleverd wordt ongeldig verklaard. De inschrijving voor het tentamen blijft gehandhaafd.
 - b. Deelname aan een digitale toets is niet mogelijk zonder gebruik te maken van het persoonlijk VUnet-ID en wachtwoord door de student. De student draagt zelf de verantwoordelijkheid voor het paraat hebben van beide codes.
2. Conform het VU Studentenstatuut is het dragen van gezicht bedekkende kledingstukken niet toegestaan tijdens het tentamen. De student ontvangt een NS (No Show) voor het tentamen, eventueel ingeleverd werk wordt niet beoordeeld.
3. De toetsorganisatie draagt er in samenspraak met het onderwijsbureau van de faculteit zorg voor dat ten behoeve van de schriftelijke tentaminering voldoende surveillanten worden aangewezen, die erop toezien dat het tentamen in goede orde verloopt.
4. Indien het tentamen niet wordt afgenomen in een gemeenschappelijke tentamenruimte zoals bedoeld in de Tentamenregeling VU, draagt het onderwijsbureau van de faculteit zorg voor aanwezigheid van voldoende surveillanten.
5. De student is verplicht de aanwijzingen van de surveillant(en) te volgen.
6. De examinerator draagt er zorg voor, dat alle aan een tentamen deelnemende studenten evenveel tijd ter beschikking krijgen.

7. De examinerator is het eerste half uur van het tentamen fysiek aanwezig op de tentamenlocatie en bij een tentamen dat niet digitaal wordt afgelegd tevens tijdens het laatste half uur. Daarnaast is de examinerator voor de duur van het tentamen telefonisch bereikbaar. Wanneer een tentamen in meerdere gebouwen plaatsvindt, zorgt de examinerator dat in ieder gebouw een docent aanwezig is gedurende het eerste half uur van het tentamen om te kunnen assisteren bij eventuele opstartproblemen. De examinerator geeft de facultaire tentamenorganisatie het telefoonnummer van zichzelf en eventueel aanwezige docenten.
8. Bij de verwerking van het tentamen handelt de examinerator zorgvuldig en in overeenstemming met het bepaalde in de Algemene verordening gegevensbescherming (EU-verordening 2016/679).

12. Afstuderen

1. De examencommissie stelt de uitslag van het examen vast, als zij heeft vastgesteld dat de student de tot de opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg heeft afgelegd. Het examen is afgelegd op de datum waarop aan het laatste tentamen met goed gevolg is afgelegd.
2. Een getuigschrift kan slechts worden uitgereikt, nadat het College van Bestuur heeft verklaard dat de student aan alle procedurele vereisten heeft voldaan, waaronder de betaling van het collegegeld.
3. De student kan de examencommissie verzoeken om uitstel van het afstuderen en derhalve nog niet over te gaan tot de uitreiking van het getuigschrift. Het verzoek moet binnen 10 werkdagen worden ingediend nadat de student het afstudeerbericht heeft ontvangen. De examencommissie staat uitstel van afstuderen toe, mits de uitgestelde afstudeerdatum valt binnen de nominale studieduur van de verzoeker, vermeerderd met een jaar. De examencommissie kan in bijzondere gevallen anders besluiten.

13. Vrij programma

1. De student heeft de mogelijkheid om, onder bepaalde voorwaarden, een eigen onderwijsprogramma samen te stellen dat afwijkt van de door de opleiding voorgeschreven onderwijsprogramma's.
2. De samenstelling van een dergelijk programma behoeft de voorafgaande goedkeuring van de examencommissie die daarvoor het meest in aanmerking komt.
3. Het vrije programma wordt door de student samengesteld uit de onderwijseenheden die door de VU of een andere instelling voor hoger onderwijs worden verzorgd en heeft ten minste de omvang, breedte en diepgang van een reguliere bachelor- of masteropleiding. De student waakt ervoor dat het voorgestelde programma voor een bacheloropleiding toelating tot in elk geval één masteropleiding mogelijk maakt. De student verplicht zich hiermee niet die masteropleiding daadwerkelijk te gaan volgen.

14. Judicia

1. Het judicium "cum laude" wordt door de examencommissie toegekend als de geëxamineerde
 - a. voor de scriptie ten minste een 8,0 heeft behaald, en

- b. voor de overige examenonderdelen ten minste een 7,0 als eindresultaat voor het onderdeel heeft behaald, en
 - c. voor alle examenonderdelen gewogen gemiddeld ten minste een volle 8,0 heeft behaald.
- 2. Het judicium “summa cum laude” wordt door de Examencommissie toegekend als de geëxamineerde
 - a. voor de scriptie ten minste een 9,0 heeft behaald, en
 - b. voor de overige examenonderdelen ten minste een 8,0 als eindresultaat voor het onderdeel heeft behaald, en
 - c. voor alle examenonderdelen gewogen gemiddeld ten minste een volle 9,0 heeft behaald.
- 3. Bij het toepassen van de criteria voor het toekennen van het judicium als bedoeld in lid 1 en 2 geldt:
 - a. alleen de bij een eerste deelname behaalde resultaten gelden; een student neemt deel aan een tentamen zodra de tentamenlocatie wordt betreden of bij een digitaal tentamen zodra het tentamen in de tentamenomgeving wordt geopend; bij papers en vaardigheidsoopdrachten is sprake van deelname zodra een eindversie wordt ingeleverd;
 - b. bij de berekening worden de afgeronde eindresultaten van de examenonderdelen zoals die staan geregistreerd in de officiële studentenadministratie gebruikt;
 - c. extra curriculaire behaalde onderwijseenheden worden niet meegenomen in de berekening voor het judicium;
 - d. verleende vrijstellingen en niet in een cijfer uitgedrukte beoordelingen (VD) blijven buiten beschouwing, met uitzondering van een vrijstelling in verband met een eerder geschreven scriptie; voor deze eerdere scriptie moet voor het judicium “cum laude” ten minste een 8,0 en voor het judicium “summa cum laude” ten minste een 9,0 behaald zijn;
 - e. het gewogen gemiddelde wordt niet afgerond.
- 4. Wanneer een student twee afstudeerrichtingen afrondt, kan het judicium verleend worden indien de student voldoet aan de criteria van het judicium op basis van de resultaten van één van de afstudeerrichtingen, plus resultaten van onderwijseenheden van de tweede afstudeerrichting om tot een beoordeling op basis van 60 EC te komen, waarbij de onderwijseenheden met de hoogste cijfers ingebracht mogen worden.
- 5. Het judicium wordt op het getuigschrift vermeld.

15. Getuigschrift en verklaring

- 1. Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt. Aan het getuigschrift voegt de examencommissie een diplomasupplement toe dat inzicht verschaft in de aard en de inhoud van de afgeronde opleiding. Het diplomasupplement is gesteld in het Engels [en](#) in het Nederlands en voldoet aan het Europese format.
- 2. Degene die meer dan één tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in het eerste lid kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de desbetreffende examencommissie af te geven verklaring waarin in elk geval de

tentamens zijn vermeld die met goed gevolg zijn afgelegd, met daarbij vermeld welke onderwijseenheden dit betrof, het aantal EC dat daarmee is verkregen en wanneer de tentamens zijn behaald.

16. Vrijstelling onderwijseenheden

1. Een verzoek om vrijstelling van het afleggen van een tentamen wordt voor aanvang van het betreffende onderdeel ingediend bij de examencommissie via het daarvoor bestemde formulier op de VU website.
2. De examencommissie kan na advies van de desbetreffende examinerator te hebben ingewonnen, vrijstelling verlenen van een tentamen of practicum op grond van een eerder met goed gevolg afgelegd tentamen of practicum in het hoger onderwijs binnen Nederland of daarbuiten, dat wat inhoud, niveau en studielast betreft overeenkomt met het onderdeel waarvoor vrijstelling wordt verzocht.
3. Indien de examencommissie vrijstelling verleent voor een tentamen behorend tot een onderwijseenheid met meer dan één tentamen, kan de vrijstelling pas worden toegekend wanneer alle andere onderdelen binnen de onderwijseenheid zijn behaald. De vrijstelling wordt in dat geval geregistreerd als eindresultaat voor de onderwijseenheid.
4. Door de examencommissie wordt geen vrijstelling verleend voor een tentamen dat aan een andere faculteit of universiteit is afgelegd gedurende de periode waarin de student is uitgesloten van het deelnemen aan tentamens wegens fraude.
5. Vrijstelling voor een elders behaalde onderwijseenheid behorende tot het eerste jaar van de bacheloropleiding kan alleen worden toegekend als de student elders tenminste 42 EC aan eerstejaaronderwijseenheden binnen één studiejaar heeft behaald. In het geval dat aan de student uitstel van het bindend studieadvies (bsa) is toegekend geldt, dat aan deze verplichting binnen de uitgestelde bsa termijn moet zijn voldaan en moet het besluit tot uitstel van het bsa overgelegd worden.
6. Voor de afgifte van een getuigschrift voor de masteropleiding kan maximaal 12 EC worden vrijgesteld.
7. Vrijstelling van de vrije keuzeruimte van de masteropleiding kan geschieden op basis van een afgeronde WO-master, tot maximaal 12 studiepunten. Daarbij geldt dat binnen deze WO-master de volledige vrije keuzeruimte moet zijn afgerond door middel van met een voldoende afgesloten onderwijseenheden.
8. De bachelor- en masterscriptie/afstudeerproject¹ zijn van deze mogelijkheid tot vrijstelling uitgezonderd.

17. Vervangende opdracht en vrijstelling van praktische oefening/werkgroepbijeenkomsten

1. Indien een student aan de eisen van bepaalde tentamens, wenst te voldoen door het behalen van een resultaat aan een andere faculteit of (Nederlandse of buitenlandse) universiteit, is vooraf goedkeuring van de examencommissie vereist. Een studieresultaat voor een vervangende opdracht dat aan een buitenlandse universiteit is behaald, kan worden geregistreerd als 'geslaagd' of 'pass'.

¹ Een uitzondering wordt gemaakt voor studenten die aan de VU de bacheloropleidingen Notarieel recht en Rechtsgeleerdheid afronden.

2. Wanneer een student aantoonbaar om een zwaarwegende reden langdurig of chronisch belemmerd is aan de aanwezigheidsplicht te voldoen kan de examencommissie desgevraagd deze student geheel of gedeeltelijk vrijstelling verlenen van deze verplichting met het oog op de toelating tot het afleggen van het tentamen. De examinerator bepaalt of de student, gelet op de eindtermen van de opleiding, aan vervangende eisen dient te voldoen om tot het afleggen van het tentamen te worden toegelaten. Deze vervangende eisen zijn passend en doen recht aan het leerdoel en de vrijstelling.
Behoudens overmacht moet de vrijstelling voorafgaand aan de onderwijsperiode waarin de vrijstelling moet ingaan aangevraagd worden.
3. De student kan de examencommissie vragen om een vervangende opdracht voor praktisch werk. Indien de examencommissie het verzoek honoreert, bepaalt de examinerator aan welke vervangende eisen de student moet voldoen. Aan de eindtermen van de opleiding moet de student te allen tijde voldoen.

18. Fraude bij tentamens en examens

1. Onder fraude wordt verstaan ieder handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over **de** kennis, inzicht en vaardigheden van de student, of die van een andere student, geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt.
2. Als fraude wordt in ieder geval aangemerkt:
 - a. tijdens het tentamen in het bezit zijn van hulpmiddelen (voorgeprogrammeerde rekenmachine, mobiele telefoon, smartwatch, boeken, syllabi, aantekeningen e.d.), waarvan de raadpleging niet uitdrukkelijk is toegestaan;
 - b. het niet op verzoek van de examinerator of surveillant aanbieden ter controle van materiaal dat de student bij zich heeft tijdens het tentamen;
 - c. tijdens het tentamen afkijken of uitwisselen van informatie;
 - d. zich tijdens het tentamen uitgeven voor iemand anders;
 - e. zich tijdens het tentamen door iemand anders laten vertegenwoordigen;
 - f. zich voor de datum of het tijdstip waarop het tentamen zal plaatsvinden, in het bezit stellen van de opgaven van het desbetreffende tentamen;
 - g. het aanpassen, uitbreiden of veranderen van een examenonderdeel nadat het is ingeleverd voor definitieve beoordeling;
 - h. het na afloop van de tentamentijd doorwerken aan het tentamen, met uitzondering van degenen die extra tentamentijd toegekend hebben gekregen;
 - i. het inleveren van werk (tentamen, deoltoets, praktische oefening of examen) dat geheel of gedeeltelijk is gegenereerd met behulp van kunstmatige intelligentie, op een manier die niet is toegestaan door de examinerator;
 - j. het vervalsen van (onderzoeks)data of bronnen;
 - k. plagiaat.
3. Als plagiaat wordt in ieder geval aangemerkt:
 - a. het gebruikmaken dan wel overnemen van andermans teksten, gegevens of ideeën zonder volledige of correcte bronvermelding;

- b. het niet duidelijk aangeven in de tekst, bijvoorbeeld via aanhalingstekens of een bepaalde vormgeving, dat de tekst letterlijk aan het werk van een andere auteur is ontleend, zelfs indien een correcte bronvermelding is opgenomen;
- c. het parafraseren van de inhoud van andermans teksten zonder voldoende bronverwijzingen;
- d. het indienen van een eerder ingediende of daarmee vergelijkbare (delen van een) tekst voor opdrachten van andere examenonderdelen (zelfplagiat);
- e. het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk;
- f. het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling of die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven.

Bij de detectie van fraude kan gebruik worden gemaakt van elektronische detectieprogramma's. Met het aanleveren van de tekst geeft de student impliciet toestemming tot het opnemen van de tekst in de database van het betreffende detectieprogramma.

19. Procedure en Maatregelen

1. Indien de examinerator zelf of op basis van een melding van de surveillant vaststelt dan wel een grondig een vermoeden heeft dat sprake is van fraude, maakt de examinerator hiervan binnen 5 werkdagen na de constatering van het vermoeden schriftelijk melding bij de examencommissie. De examencommissie stelt de student schriftelijk in kennis van deze melding, voorzien van de betreffende bewijsstukken.
Bij een vermoeden van oneigenlijk gebruik van kunstmatige intelligentie kan de examinerator eerst zelf nader onderzoek instellen naar de authenticiteit van een ingeleverd stuk, alvorens een eventuele melding van vermoeden fraude bij de examencommissie te doen.
2. De surveillant of de examinerator kunnen de student verzoeken met de overtreding verband houdende belastende materialen ter beschikking te stellen. Een weigering wordt in de in lid 1 bedoelde schriftelijke melding vermeld.
3. Wordt de overtreding tijdens een tentamen geconstateerd, dan wordt de student in de gelegenheid gesteld ter plekke het tentamen in de resterende tentamentijd af te maken.
4. De student wordt door de examencommissie in de gelegenheid gesteld om binnen een door de commissie te bepalen redelijke termijn schriftelijk commentaar te leveren op de in lid 1 bedoelde melding.
5. De examencommissie nodigt de student uit om te worden gehoord over de vermeende fraude en besluit op grond van de stukken en zo mogelijk op de informatie die ingebracht is door de student tijdens de hoorzitting. Van de examinerator kan een nadere toelichting worden verlangd.
6. Indien de examencommissie heeft vastgesteld dat er sprake is van fraude, wordt een maatregel opgelegd, uiterlijk binnen 6 weken na het verstrijken van de termijn als bedoeld in lid 4.
7. Ingeval van fraude kan de examencommissie met inachtneming van de beginselen van rechtsgelijkheid en proportionaliteit, het tentamen of het werkstuk waarop de fraude betrekking heeft ongeldig verklaren of het cijfer 0 toekennen, en bovendien de student uitsluiten van het eerstvolgende desbetreffende tentamen.
8. Ingeval van recidive of een ernstige vorm van fraude kan de examencommissie de student uitsluiten van deelname aan een of meer aan te wijzen tentamens of examens voor

maximaal een jaar. Als ernstige fraude wordt vastgesteld, dan kan de examencommissie aan het College van Bestuur voorstellen de inschrijving van de student definitief te beëindigen.

9. In spoedeisende gevallen waarin deze regels en richtlijnen met betrekking tot fraude niet voorzien, beslist de examencommissie, met inachtneming van de beginselen van een behoorlijke procedure.

20. Onregelmatigheden

Indien een of meer tentamenonderdelen of een geheel tentamen naar het oordeel van de examencommissie niet op de voorgeschreven wijze zijn afgelegd dan wel indien het afnemen van een tentamenonderdeel of een tentamen niet op behoorlijke wijze heeft plaatsgevonden, verklaart de examencommissie het tentamen of het desbetreffende onderdeel daarvan ongeldig.

21. Bewaartermijnen

De examencommissie volgt voor de bewaartermijnen van tentamens, getuigschriften propedeutische fase, afstudeerwerken en afstudeertoetsen de termijnen die zijn opgenomen in de Bewaartermijnenlijst: [Onderwijs](#).

22. Jaarverslag

Vóór 1 november stelt de examencommissie een verslag op van haar werkzaamheden over het voorafgaande studiejaar. De examencommissie doet het jaarverslag toekomen aan het faculteitsbestuur. Desgevraagd kan het jaarverslag of kunnen delen daarvan ter beschikking worden gesteld aan belanghebbenden.

23. Wijzigingen van deze regels en richtlijnen

Geen wijzigingen vinden plaats die van toepassing zijn op het lopend studiejaar, tenzij de belangen van de studenten hierdoor redelijkerwijs niet worden geschaad.

24. Niet-voorziene gevallen/ hardheidsclausule

Indien bij deze Regels en Richtlijnen in enige situatie niet wordt voorzien of in gevallen waar de bepalingen van deze regeling onredelijk en onbillijk uitwerken voor de student, beslist de examencommissie.

25. Inwerkingtreding

Deze Regels en Richtlijnen treden in werking op 1 september 2026.

Aldus vastgesteld door de examencommissie op 29 juni 2026.

BIJLAGE 1 HUISHOUELIJK REGLEMENT TENTAMENS

De examencommissie heeft het volgende Huishoudelijk Reglement vastgesteld.

- De student dient ruimschoots op tijd aanwezig te zijn.
- Na het aanvangstijdstip van tentamens worden geen studenten toegelaten behoudens na toestemming van de examinerator.
- Alle deelnemers aan het tentamen dienen plaats te nemen in de tentamenzaal waar ze zijn ingedeeld en moeten zich kunnen identificeren volgens de regels zoals vastgelegd in de VU tentamenregeling (zie bijlage 2).
- Boeken, dictaten, uittreksels enz. mogen niet aanwezig zijn anders dan in een gesloten tas, tenzij het gebruik uitdrukkelijk door de examinerator wordt toegestaan of wordt voorgeschreven.
- Indien het gebruik van een wettenbundel, dan wel jurisprudentiebundel is toegestaan tijdens het tentamen, dan mag in ieder geval een papieren versie gebruikt worden.
- In een papieren wettenbundel mogen (eigen) tabjes opgenomen worden, hierop mag een verwijzing staan naar een wetsartikel (juncto's), geen trefwoorden. Het is niet toegestaan om iets in de wettenbundel te schrijven, deze dient volledig schoon te zijn (geen trefwoorden, juncto's, wel onderstrepingen en markeringen); na aanvang van het tentamen zal hierop gecontroleerd worden.
- In een papieren jurisprudentiebundel mogen (eigen) tabjes worden opgenomen waarop de naam van de uitspraak staat vermeld, maar geen verwijzingen naar wetsartikelen en geen trefwoorden. Het is niet toegestaan om iets in de jurisprudentiebundel te schrijven, deze dient volledig schoon te zijn (geen trefwoorden, wetsartikelen, wel onderstrepingen en markeringen); na aanvang van het tentamen zal hierop gecontroleerd worden.
- Indien het gebruik van een wettenbundel, dan wel jurisprudentiebundel is toegestaan en een digitale versie wordt gebruikt waarbij het mogelijk is om aantekeningen toe te voegen, dan gelden de bepalingen die gelden voor de papieren versie.
- Toiletbezoek is niet toegestaan, tenzij met toestemming van de surveillant.
- Er mag niet meer dan één persoon tegelijkertijd naar de wc.
- Schrijf- en kladpapier wordt verstrekt. Gebruik van eigen blocnote of schrijfpapier is niet toegestaan.
- Een schriftelijk tentamen dient met een bal- of vulpen in een goed leesbaar handschrift te worden gemaakt, tenzij het digitaal wordt afgenomen.
- Nadat de eerste tentamenopgave is uitgereikt mag niet meer gesproken worden.
- Het is verboden de tentamenzaal in de laatste 20 minuten voor de afloop van het tentamen te verlaten.
- Na afloop dienen zowel het tentamen als alle andere verstrekte papieren (kladpapier) te worden ingeleverd. Indien geen werk wordt ingeleverd wordt het cijfer 1 (een) toegekend.

Voor een tentamen dat digitaal wordt afgenomen met gebruik van online surveillance gelden de onderstaande tentamenregels:

- De student moet binnen 30 minuten van aanvang van het tentamen het tentamen beginnen.
- Voorafgaand aan het tentamen moet de student een desk scan uitvoeren en een VU pas of identiteitskaart voor de camera tonen. Instructies hiervoor zijn te vinden op de VU website.

- Uitsluitend uitdrukkelijk toegestane hulpmiddelen mogen aanwezig zijn bij het tentamen.
- De hierboven beschreven regels voor wettenbundels en jurisprudentiebundels zijn van kracht.
- De student moet het hele tentamen zichtbaar zijn via de webcam, hoofd en ogen zijn daarbij goed te zien.
- Toiletgebruik is niet toegestaan, tenzij een toiletvoorziening is toegekend.
- Er mogen geen andere personen in de tentamenruimte aanwezig zijn tijdens het tentamen.
- Er mag niet gepraat worden tijdens het tentamen.
- Oortjes, oortelefoon of koptelefoon zijn niet toegestaan.
- Het tentamen moet uiterlijk 15 minuten na de eindtijd van het tentamen ingediend zijn.

BIJLAGE 2 VU TENTAMENREGELING

Zie VU Tentamenregeling op de belangrijke regelingen pagina op vu.nl.